

UNDERSØGELSE BLANDT DANSKE LÆRERE:

Oplevelse af *digitale* *og analoge* læremidler i folkeskolen

DECEMBER 2023

Dataindsamling

I perioden 25. oktober til 1. november 2023 er der blevet indsamlet 405 webbaserede interviews med lærere ved brug af Norstats webpanel på vegne af Dansk Undervisningsforlag. Dette antal besvarelser svarer til det typiske antal besvarelser ved denne type undersøgelse. Data er behandlet af RP Insight (Rud Pedersen).

Lærerne er blevet spurgt om deres oplevelse af digitale og analoge læremidler, udbuddet af analoge og digitale læremidler samt hvorvidt de har en oplevelse af, at de har indflydelse på udvalget af læremidler. Ligeledes er lærerne blevet spurgt om, hvorvidt de foretrækker flere analoge eller digitale læremidler.

Undersøgelsens resultater er et pålideligt udtryk for lærernes oplevelse af digitale og analoge læremidler. Undersøgelsens resultater giver et godt udtryk for lærernes oplevelse, mening og holdning til digitale og analoge læremidler.

Lærerne er blevet adspurgt ”Hvilke fag underviser du i?”. På baggrund heraf er fagene blevet inddelt i faggrupper.

- Dansk
- Matematik
- Sprogfag (tysk, fransk)
- Kreative fag (håndværk og design, billedkunst, musik)
- Naturvidenskabelige (biologi, fysik/kemi, geografi, natur/teknologi, teknologiforståelse)
- Samfund (historie, religion, samfundsfag)
- Andet (idræt, madkundskab)

Sammenfatning

Manglende indflydelse på valg af læremidler påvirker undervisningskvaliteten

Nye og erfarne lærere ønsker større indflydelse på udvalget af læremidler. Lærerne oplever, at der er for få læremidler at vælge mellem. Især nye lærere ønsker sig et større og bedre udvalg af læremidler.

Gode læremidler er forudsætningen for et godt læringsudbytte. Lærerne mangler indflydelse på valget af læremidler. Lærerne oplever, at undervisningen kan tilrettelægges bedre, hvis der er et bedre udvalg af læremidler.

Større vekselvirkning mellem læremidler skaber et bedre undervisningsmiljø

En større andel af lærerne bruger digitale læremidler, men de ønsker flere analoge læremidler.

Vekselvirkning mellem digitale og analoge læremidler skaber rammerne for en bedre undervisning. Med et større udvalg af læremidler kan lærerne bedre tilrettelægge undervisningen, så den passer til den enkelte elevs behov.

Et større og bedre udvalg af analoge læremidler til gavn for eleverne

Lærerne vil gerne bruge flere analoge læremidler.

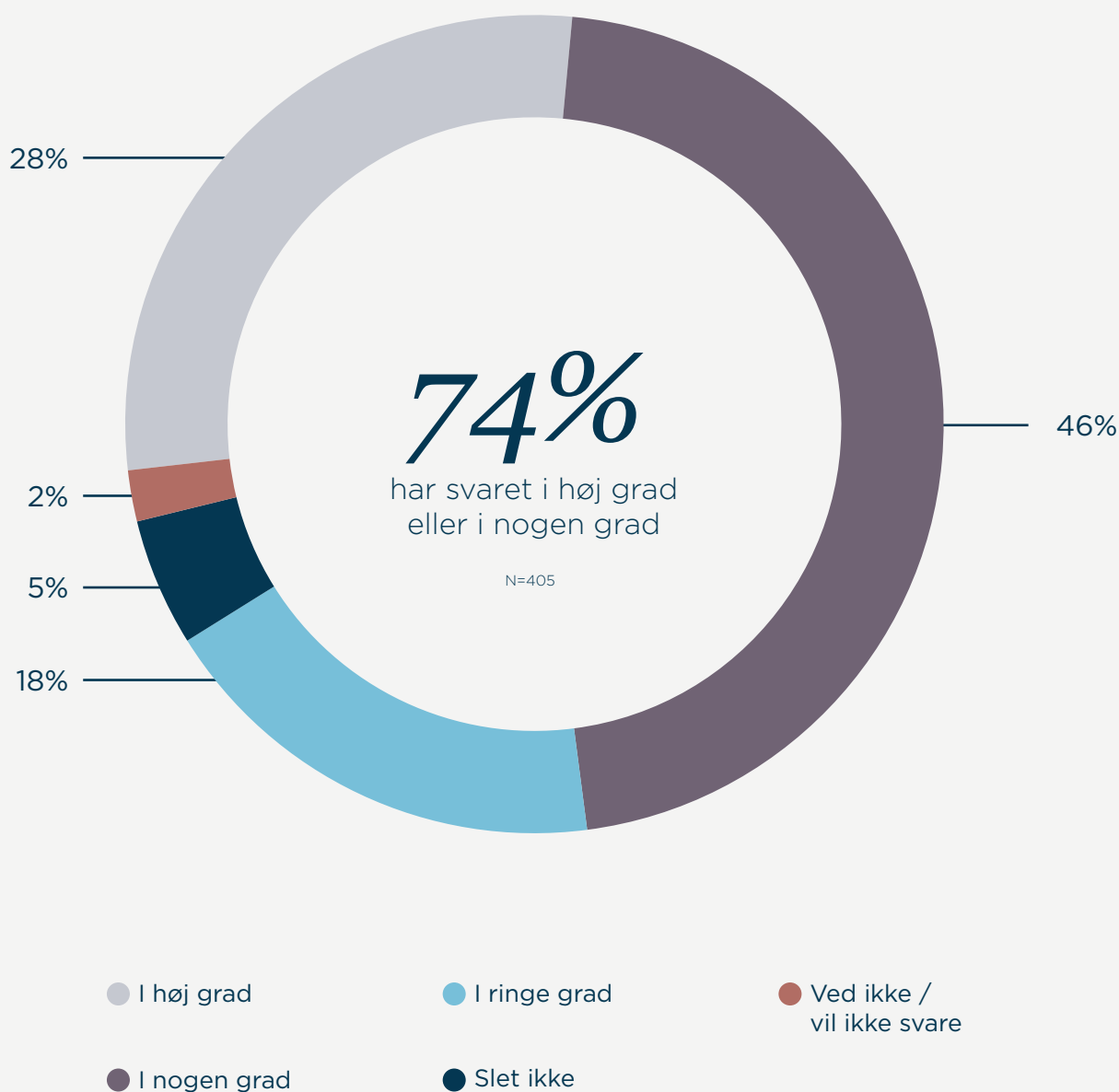
Analoge læremidler er bedre til at skabe fordybelse og fællesskab mellem eleverne. Analoge læremidler er nødvendige for at skabe god undervisning og et godt undervisningsmiljø.

3 ud af 4 lærere føler sig nødsaget til at bruge gratis materialer fra internettet i undervisningen.

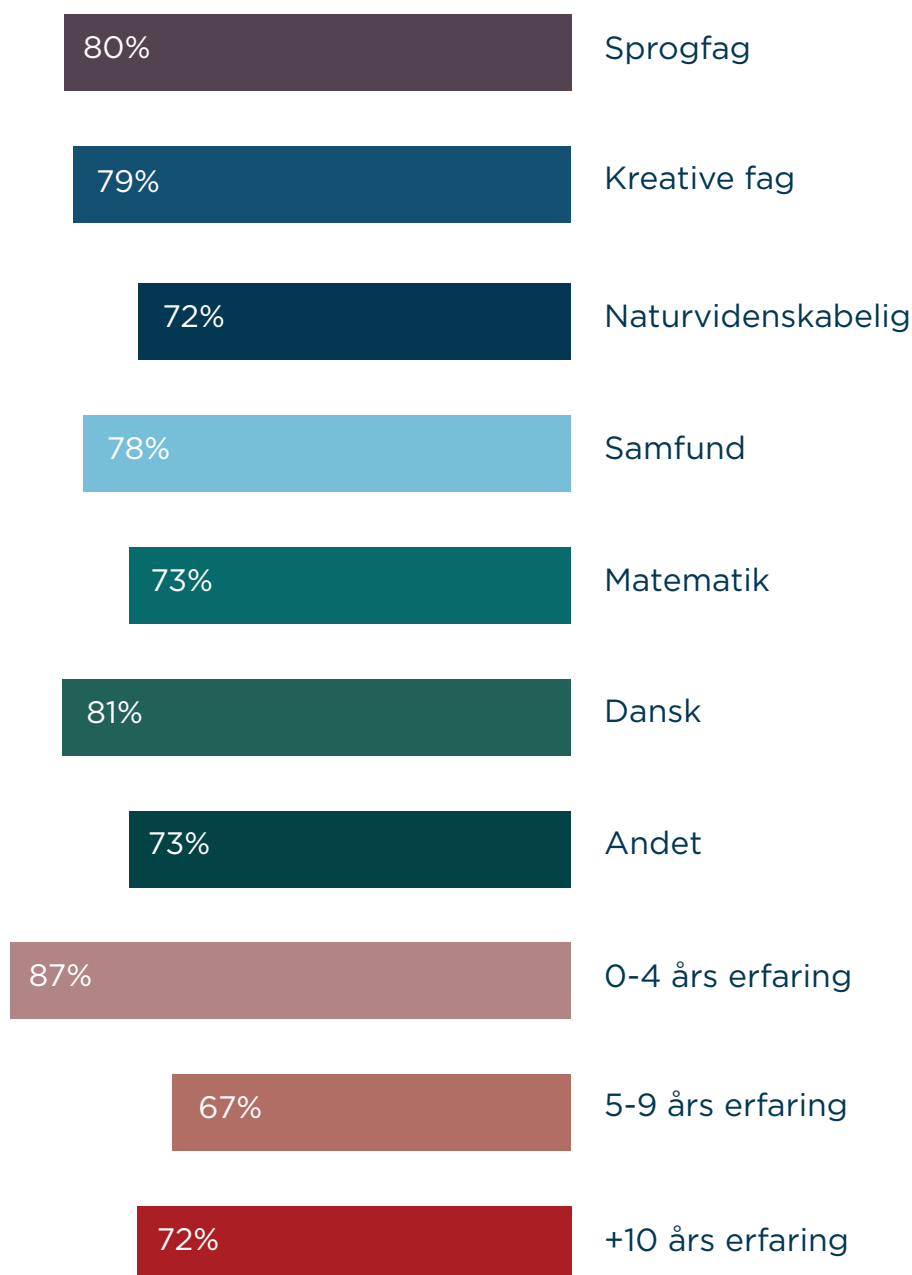
Spørgsmål

I hvor høj grad oplever du, at være nødt til at bruge gratis materiale fundet på internettet?

På tværs af fag har lærerne en oplevelse af, at de er nødsaget til at bruge gratis materialer fundet på internettet.

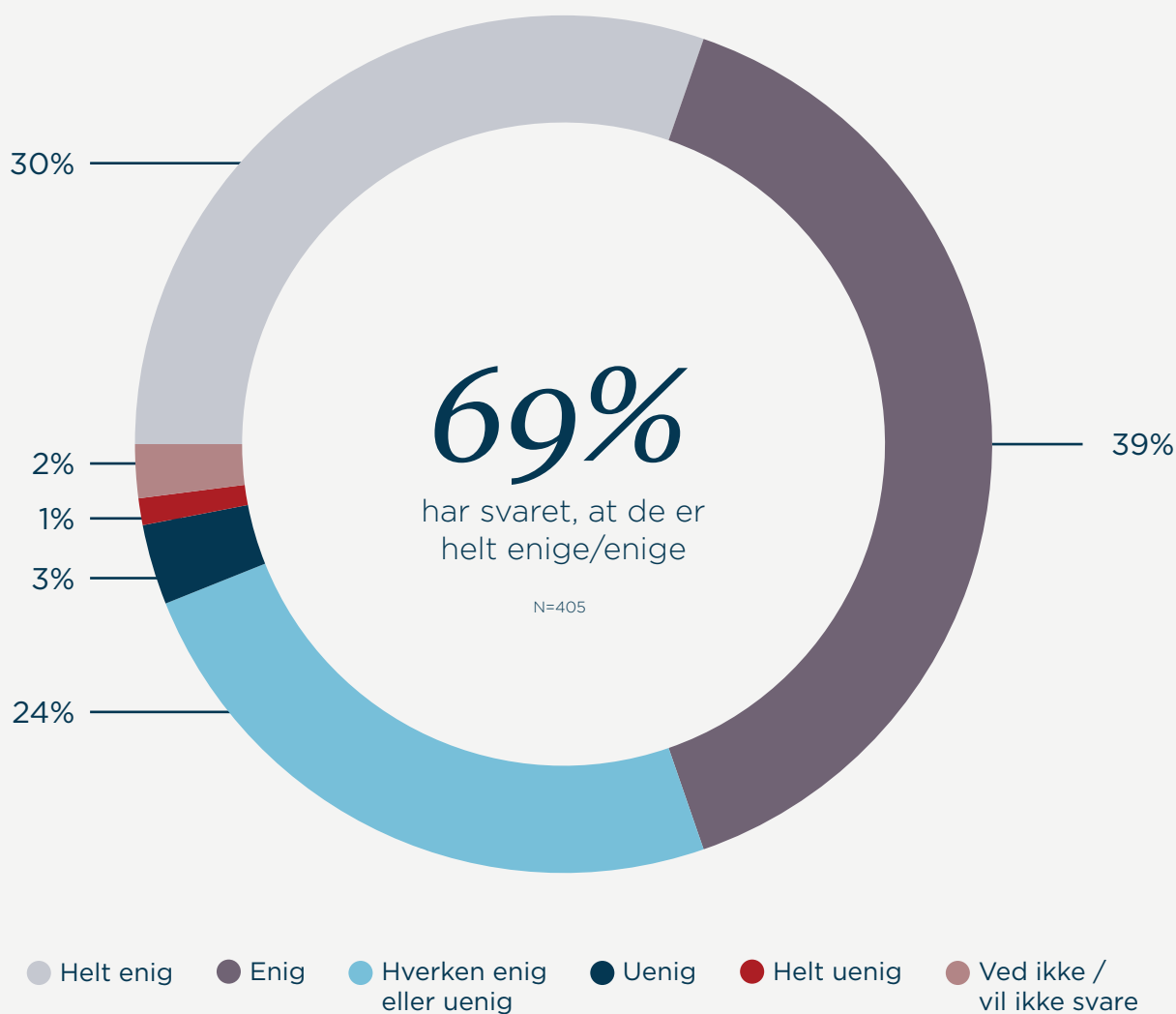
Både nye og erfarne lærere føler sig nødsaget til at bruge gratis materiale fundet på internettet. **Dog er det en større andel af nye lærere, som føler, at de er nødt til at bruge gratis materiale fundet på internettet.**

2 ud af 3 lærere vil gerne have større indflydelse på valget af digitale og analoge læremidler.

Spørgsmål

Jeg vil gerne have større indflydelse på valget af digitale eller analoge læremidler?

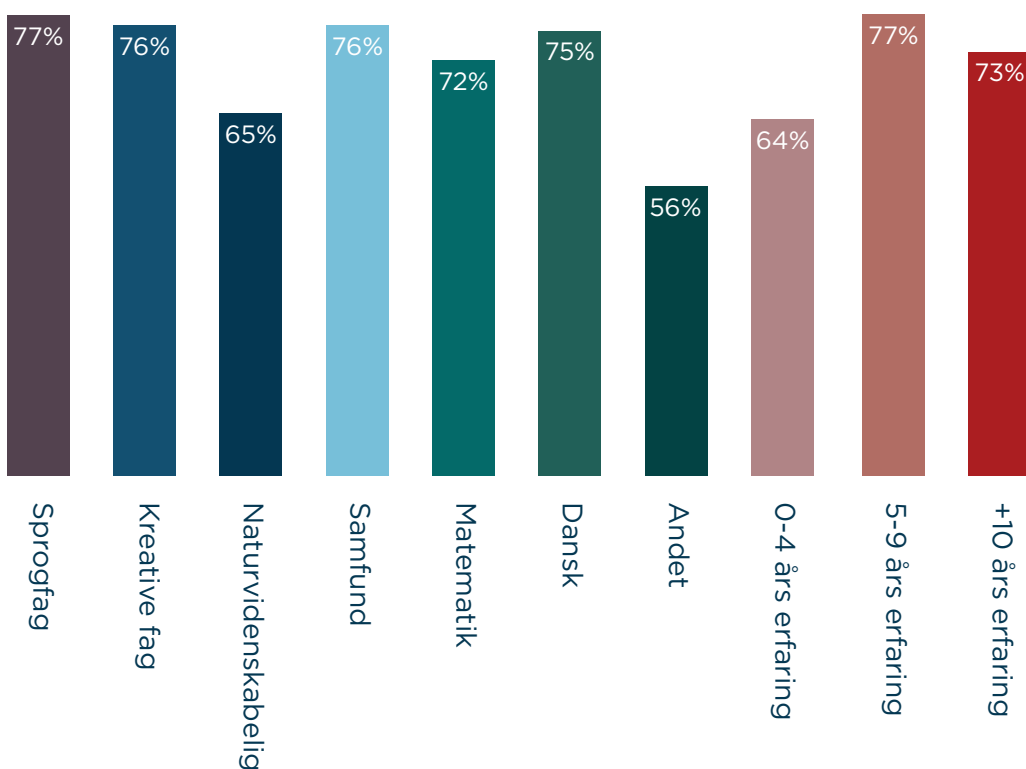
“

Valget af læremidler er oftest styret af økonomi. Digitale læremidler er billigere end analoge.

LÆRER, 53 ÅR

Det er først og fremmest de erfarne lærere, som ønsker større indflydelse på valget af læremidler.

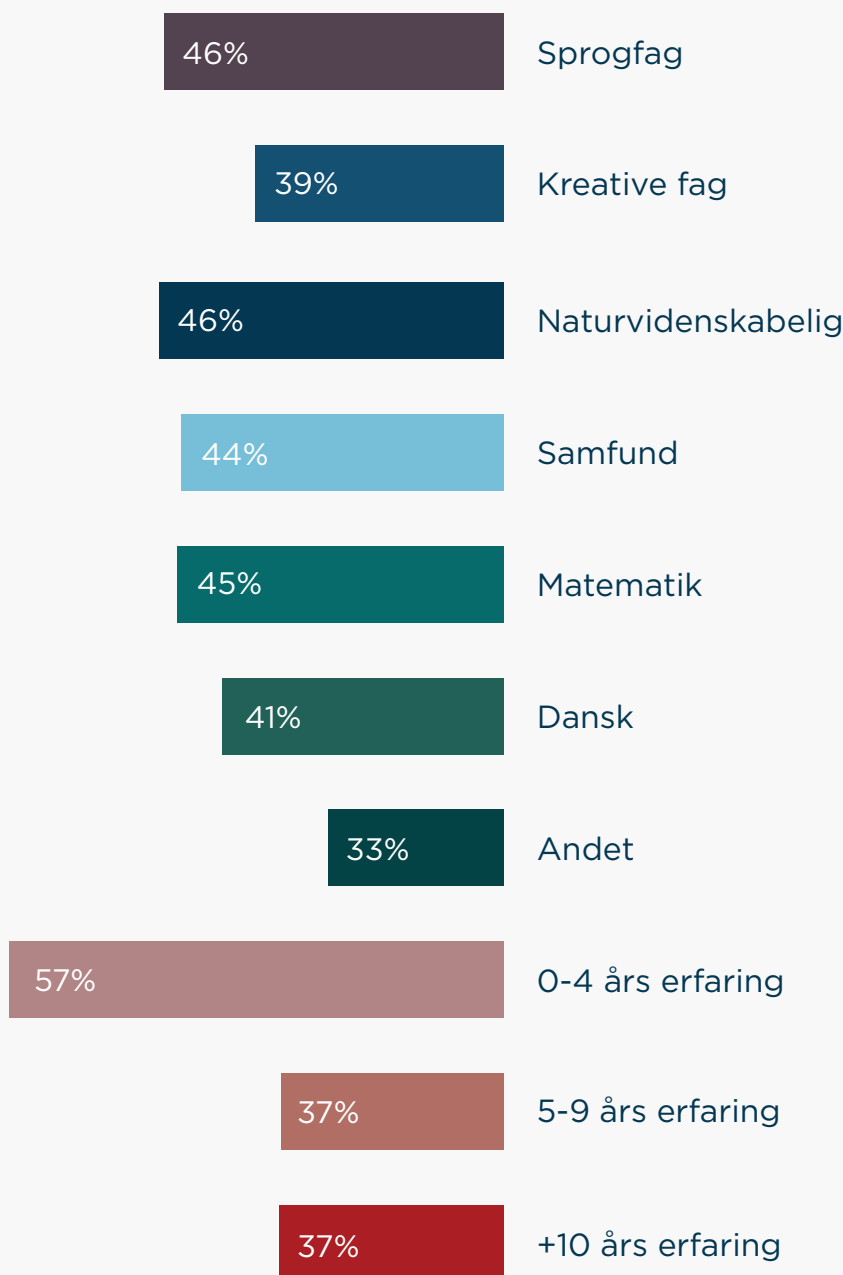
En mindre andel af dem, der underviser i naturvidenskabelige fag (fysik, kemi og biologi) samt andet (idræt og madkundskab), vil gerne have større indflydelse på valget af digitale eller analoge læremidler.

“Vi lærere bliver låst i vores undervisning, når kommunen laver fællesindkøbsaftler (...). Det begrænser vores mulighed for selv at tilrettelægge undervisningen, som vi ønsker det”.

LÆRER, 42 ÅR

57% af de nyere lærere har en oplevelse af, at de har for få læremidler at vælge mellem, når de skal tilrettelægge undervisningen.

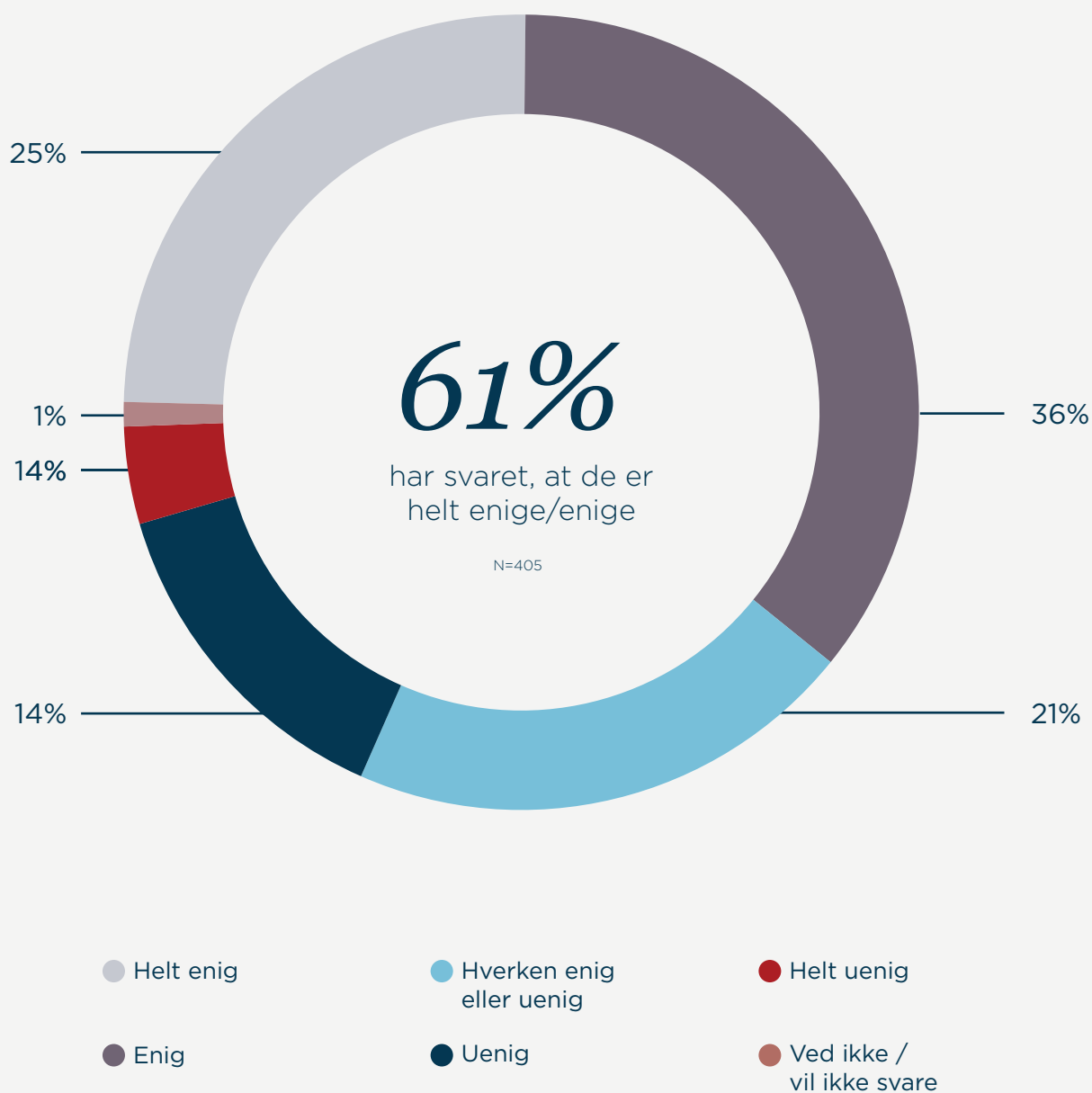
Det er især nye lærere, som har en oplevelse af, at de har for få læremidler at vælge mellem.

De forskelle der kan ses i forhold til, hvilke fag lærerne underviser i, er ikke signifikante.

2 ud af 3 lærere kunne tilrettelægge en bedre undervisning, hvis de havde flere læremidler at vælge mellem.

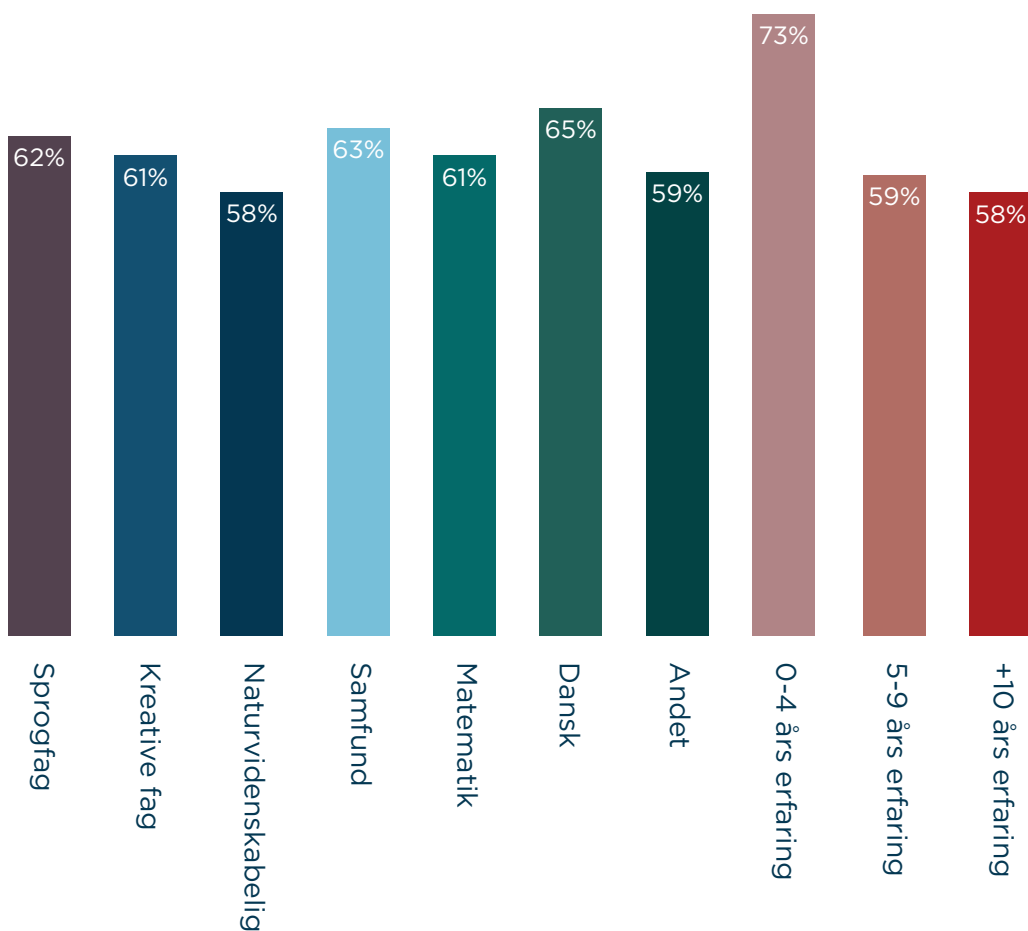
Spørgsmål

Min undervisning kunne tilrettelægges bedre, hvis jeg havde flere læremidler at vælge mellem?

En større andel af nye lærere mener, at de kunne tilrettelægge sin undervisning bedre, hvis de havde flere læremidler til rådighed.

På tværs af fag har lærerne en oplevelse af, at de kunne tilrettelægge og skabe bedre undervisning, hvis de havde flere læremidler at vælge mellem.

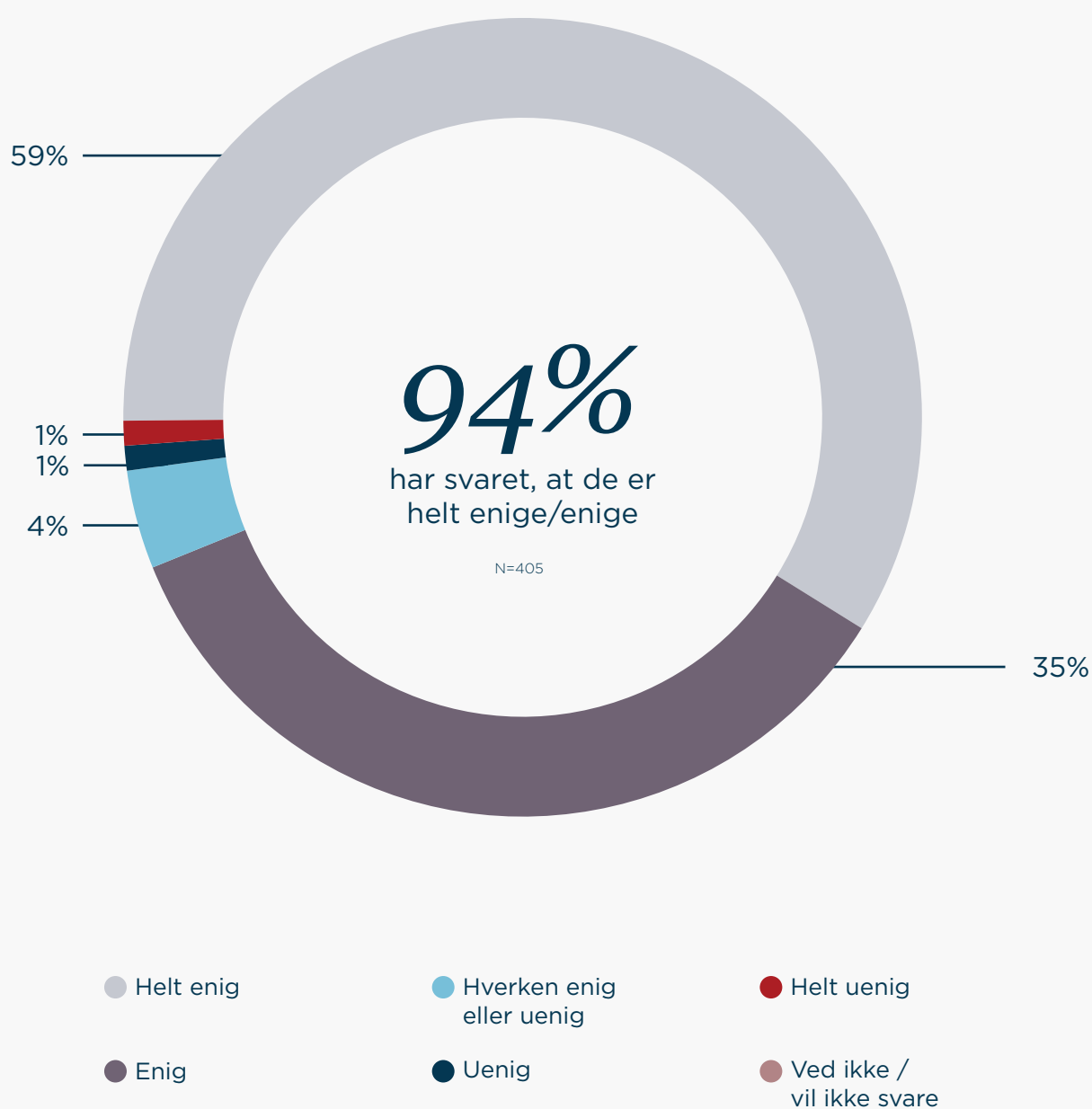
“Antallet af læremidler jeg har til rådighed er dybt afhængig af min skoles økonomi. Når den er presset er mulighederne færre.”

LÆRER, 53 ÅR

Gode læremidler spiller en afgørende rolle for lærernes forberedelse

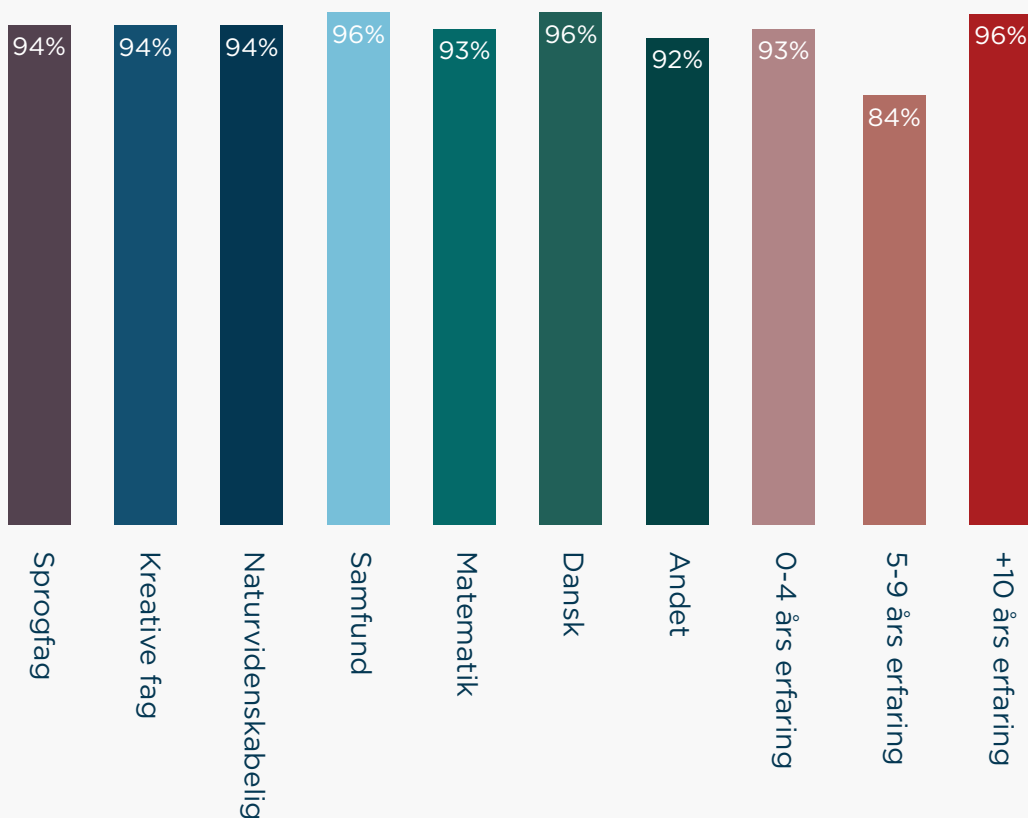
Spørgsmål

Det er lettere for mig at forberede min undervisning, når jeg har gode læremidler til rådighed?

Flere af de af nye lærere og meget erfarne lærere vurderer, at det er lettere at forberede sin undervisning, når der er gode læremidler til rådighed.

På tværs af fag er lærerne enige om, at det er lettere at forberede sin undervisning, når de har gode læremidler til rådighed.

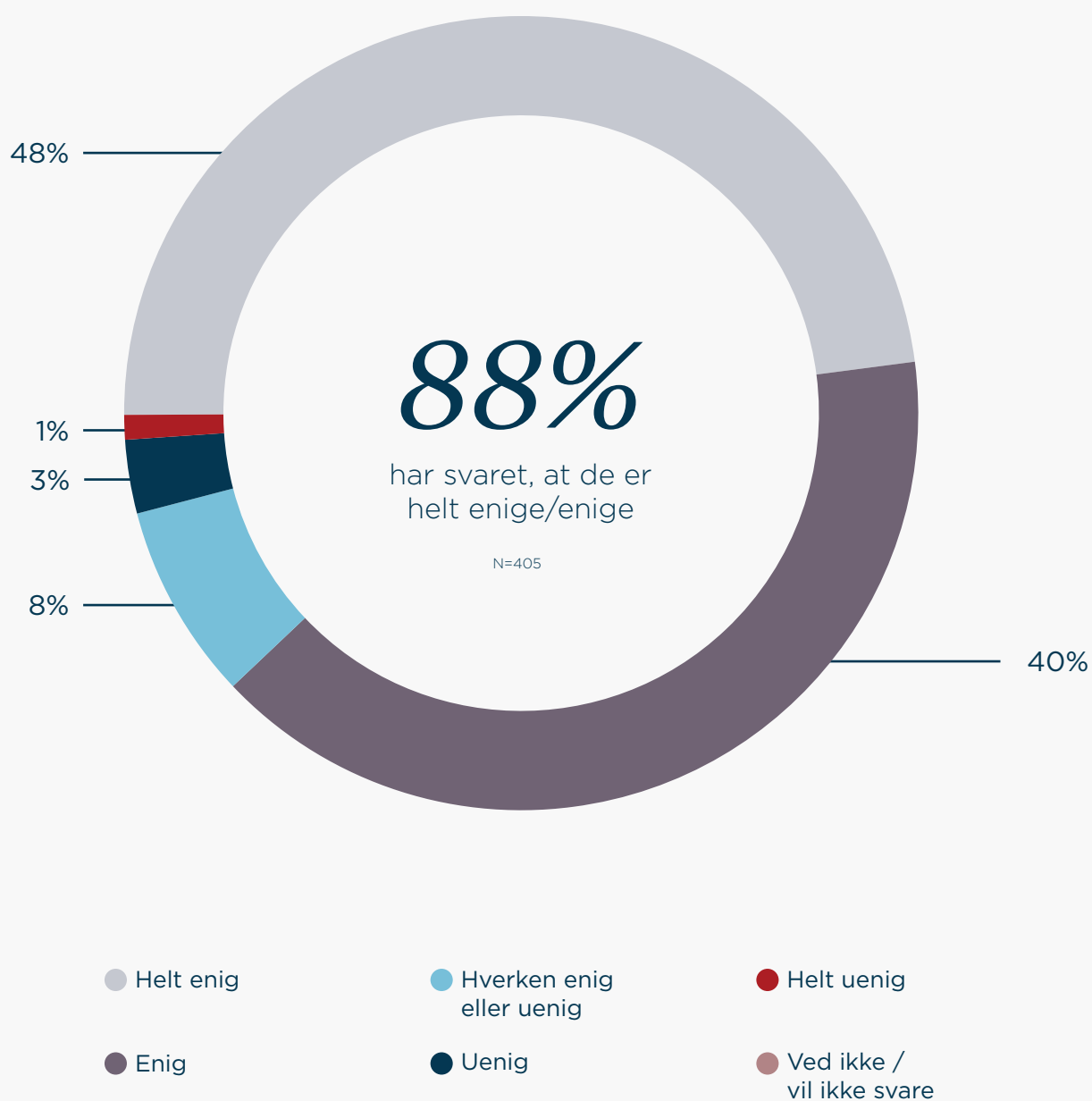
“I den kommune, jeg arbejder i, blev det meget hurtigt ‘det nye’ og hypet med digital adgang uden at skelne til den bedste måde at lære på. Jeg forsøger ivrigt at lave analoge løsninger, men det er tidskrævende og dyrt.”

LÆRER, 43 ÅR

Gode læremidler er essentielle for at skabe et godt undervisningsmiljø

Spørgsmål

Det er nemmere at give et tilbud, der passer til den enkelte elevs behov, når der er flere typer læremidler at vælge mellem?

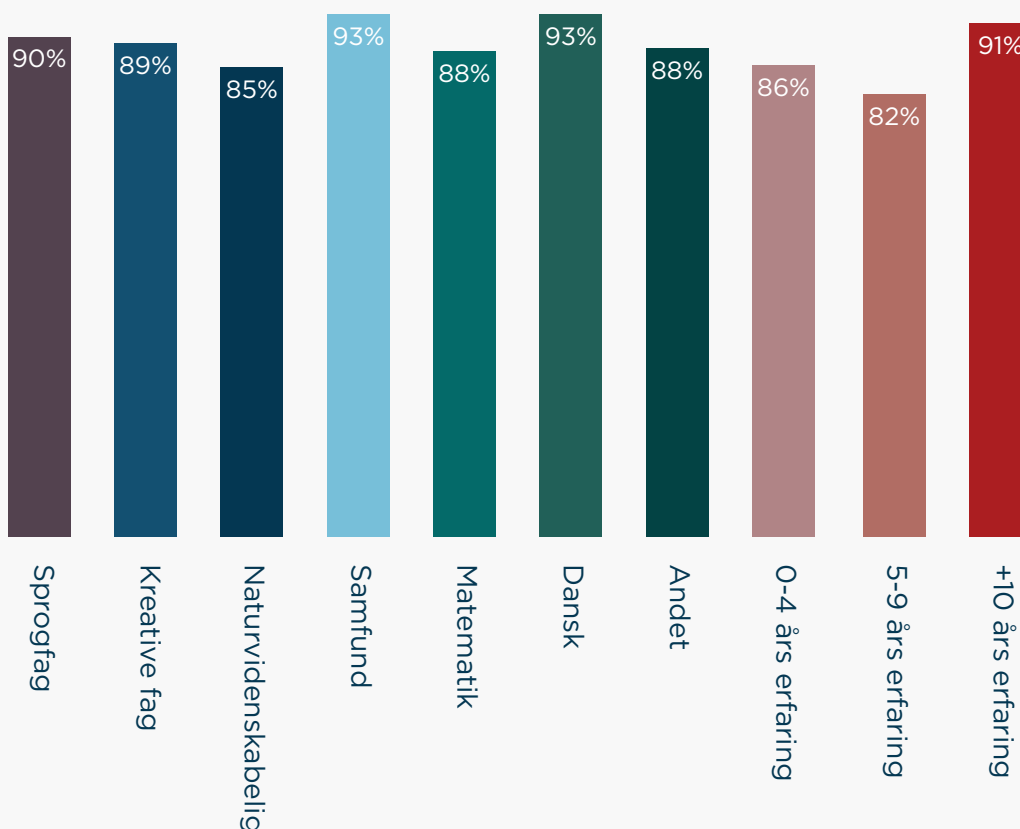

“Nogle elever fordyber sig bedst i papir (trykte opgavebøger). Andre elever fungerer bedst i digitale læringsmidler. Det må ikke være enten eller.”

LÆRER, 43 ÅR

Både nye og erfarne lærere synes, at det er nemmere at give et tilbud, der passer til den enkelte elevs behov, når der er et bredt udvalg af læremidler at vælge mellem. Dog er der en større andel af de, der har minimum ti års erfaring som lærere, der er enig heri.

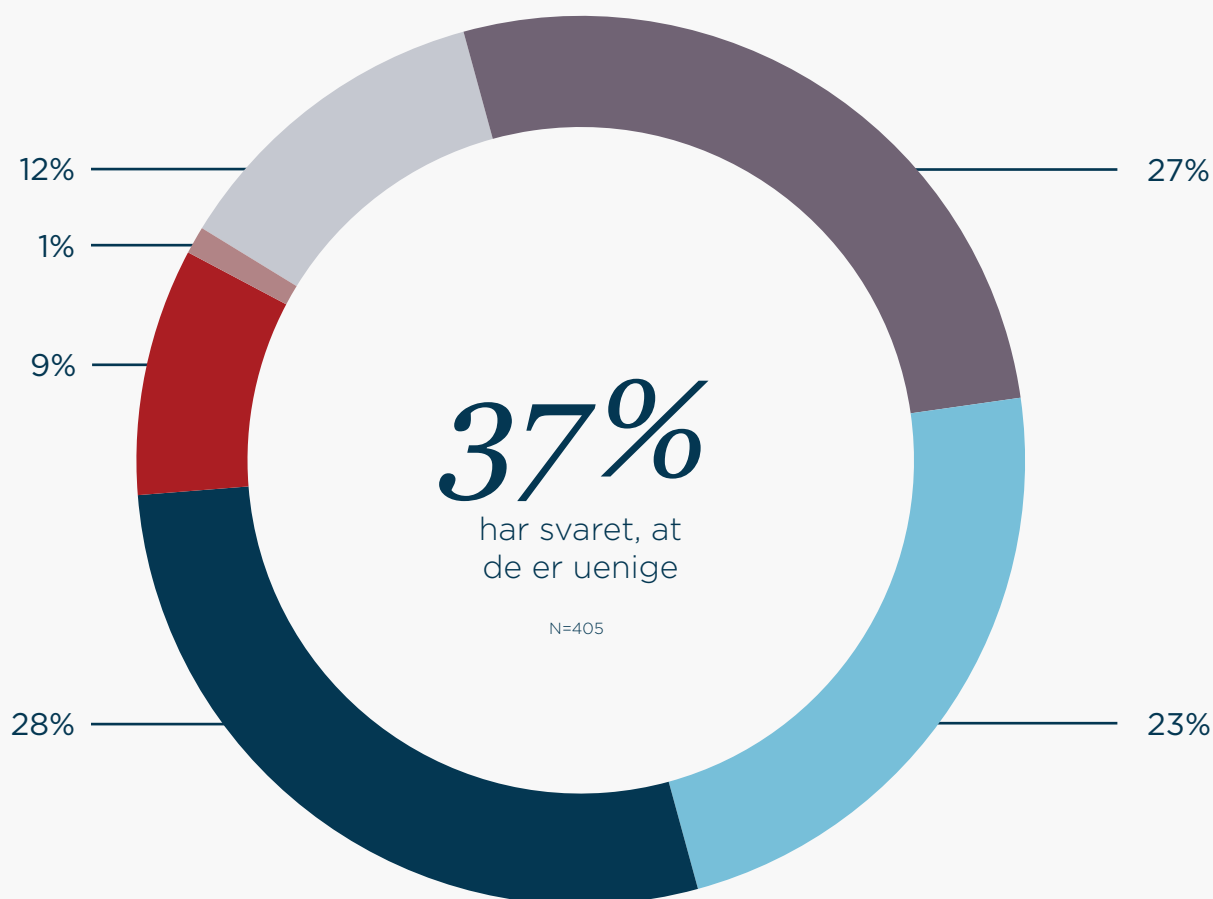
På tværs af fag er der enighed om, at det er nemmere at tilrettelægge undervisningen og give et tilbud, der passer til den enkelte elevs behov, når der er flere læremidler at vælge mellem.

Kun hver tredje lærer oplever, at der er et stort nok udvalg af digitale læremidler til rådighed.

Spørgsmål

Jeg oplever, at jeg har for få digitale læremidler at vælge mellem?

● Helt enig

● Hverken enig eller uenig

● Helt uenig

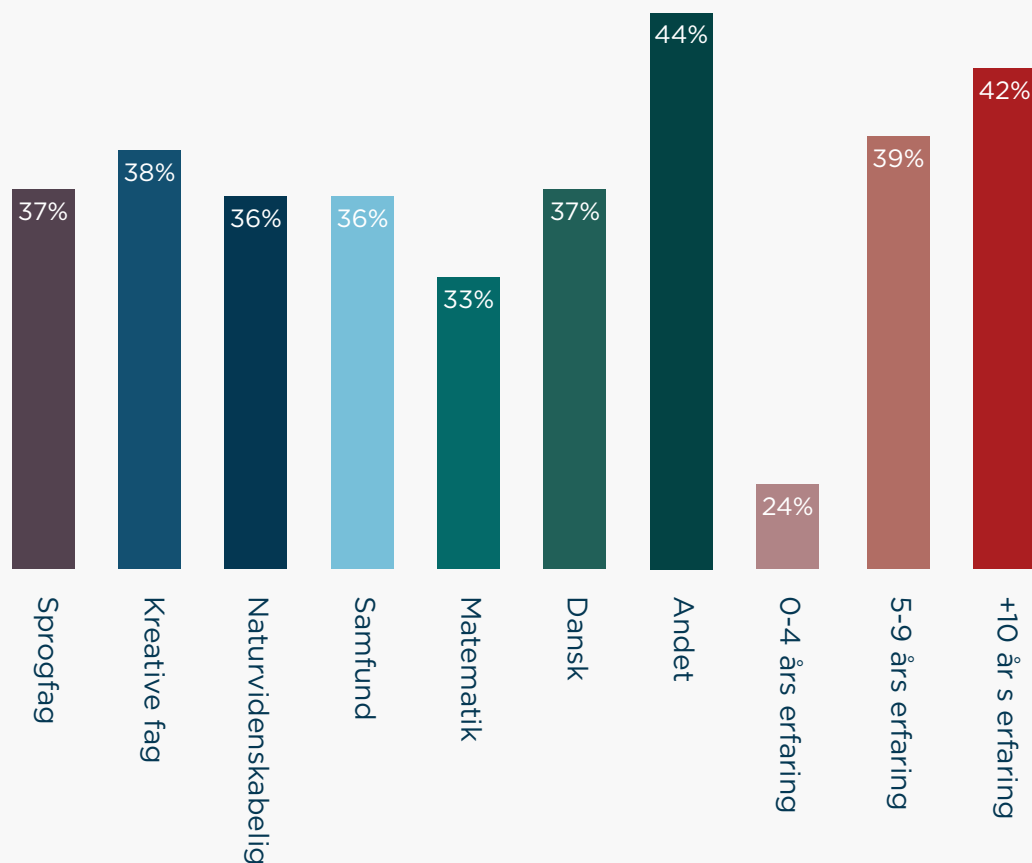
● Enig

● Uenig

● Ved ikke / vil ikke svare

En mindre andel af nye lærere oplever, at der er et stort nok udvalg af digitale læremidler til rådighed.

På tværs af fag er der en mindre andel, der oplever, at de har nok digitale læremidler at vælge mellem.

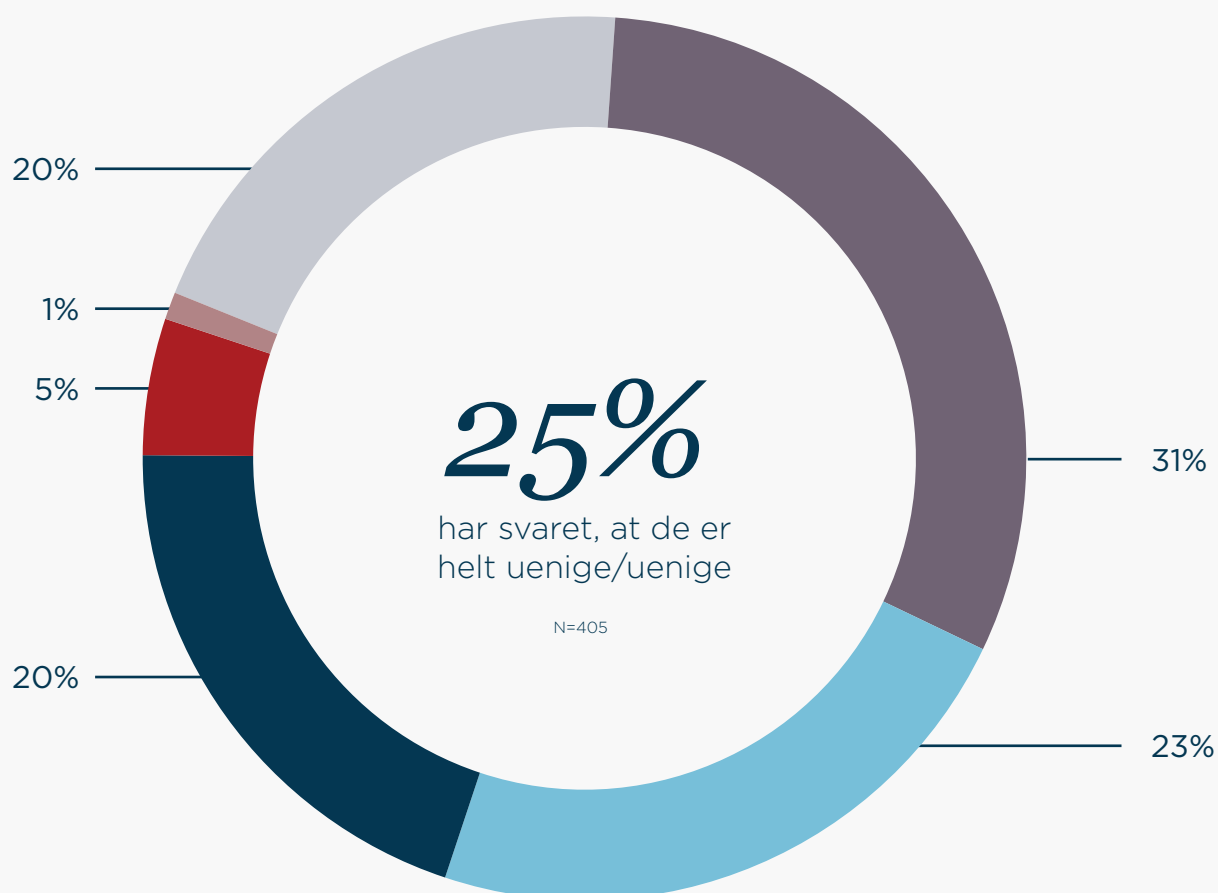
“I min kommune er det forvaltningen, der afgør, hvilke digitale platforme der stilles til rådighed/investeres i. Dette er uden blik for, hvad der ønskes/virker i klasserummene.”

LÆRER, 48 ÅR

Kun hver fjerde lærer har en oplevelse af, at de har et stort nok udvalg af analoge læremidler at vælge i mellem.

Spørgsmål

Jeg oplever, at jeg har for få analoge læremidler at vælge mellem?

● Helt enig

● Hverken enig
eller uenig

● Helt uenig

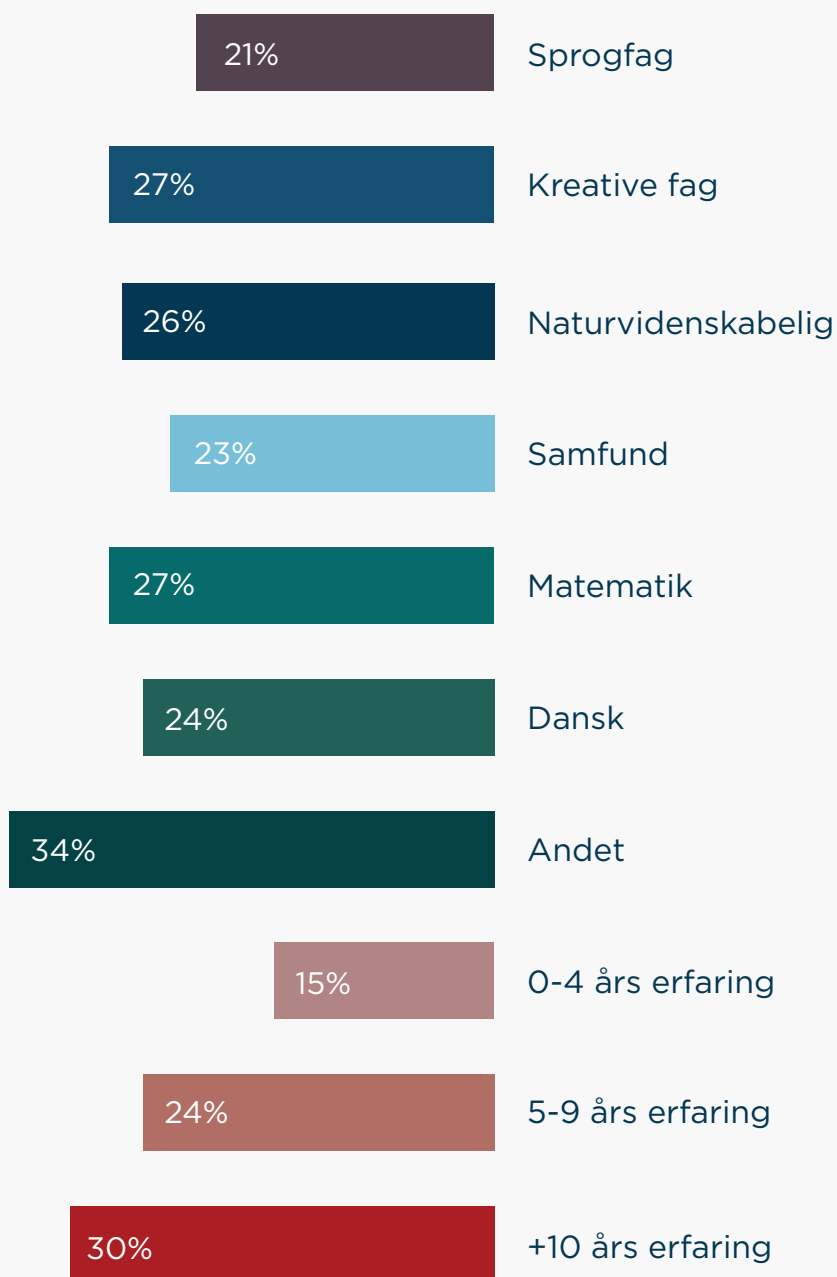
● Enig

● Uenig

● Ved ikke /
vil ikke svare

På tværs af erfaring er det en mindre andel af lærerne, som har en oplevelse af, at de har et stort nok udvalg af analoge læremidler. Det er en mindre andel af nye lærere, som oplever, at de har et stort nok udvalg af læremidler.

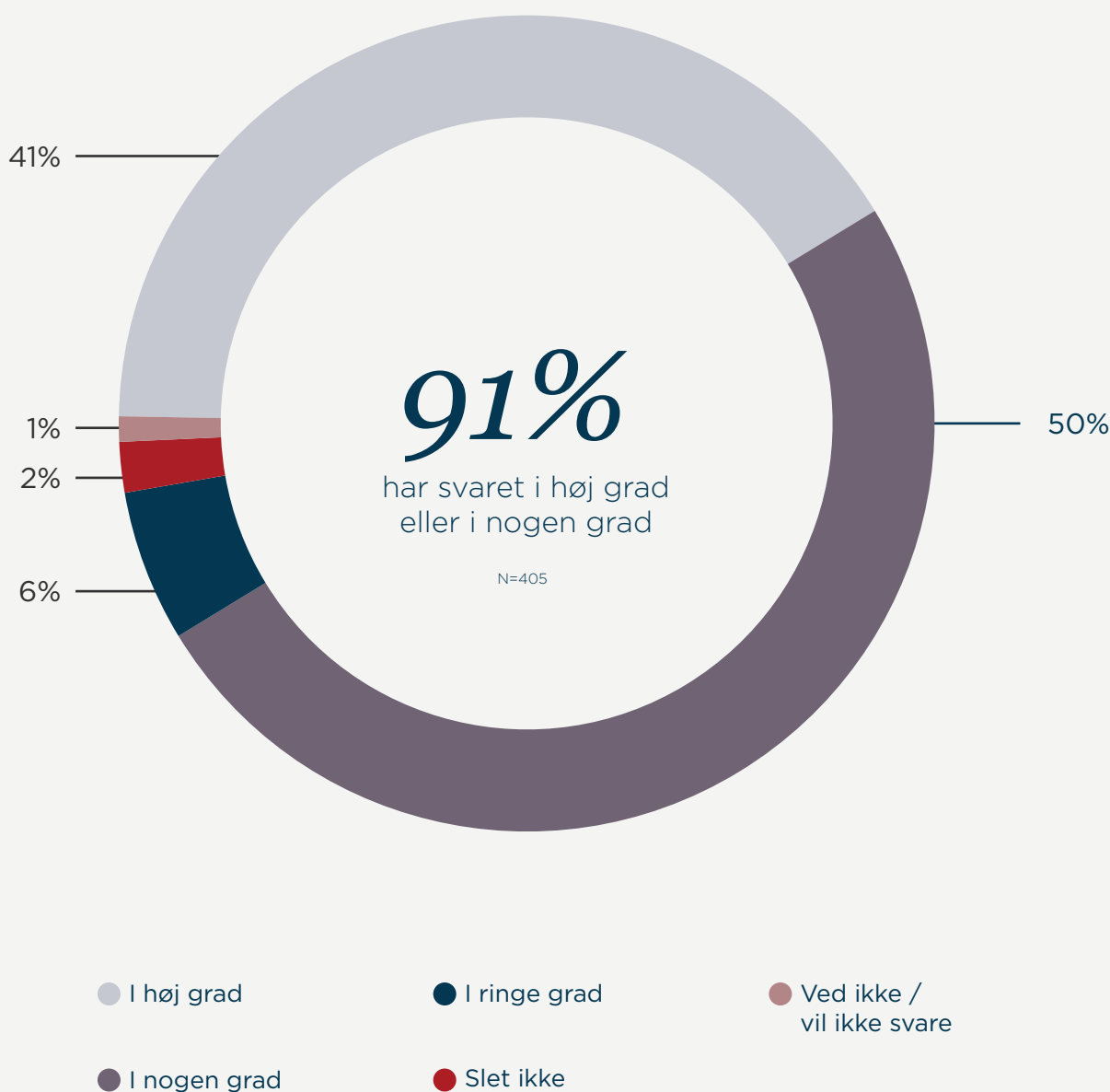
På tværs af fag er der en mindre andel af lærerne, som oplever, at de har et stort og bredt udvalg af analoge læremidler.

4 ud af 5 lærere oplever, at analoge læremidler er gode til at skabe en god undervisning.

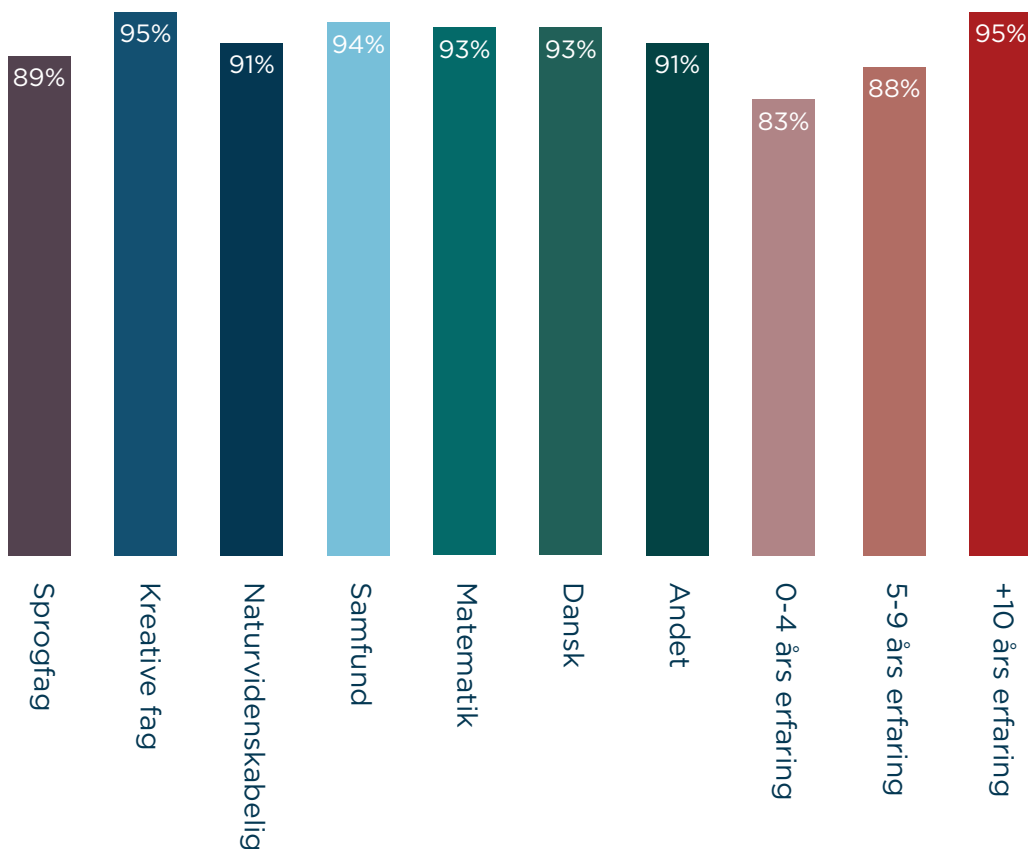
Spørgsmål

I hvor høj grad oplever du, at analoge løsninger er gode til at skabe en god undervisning?

På tværs af fag har lærerne en oplevelse af, at analoge læremidler er gode til at skabe en god undervisning.

Både nye og mere erfarne lærere oplever, at analoge læremidler er med til at skabe en god undervisning. Dog er det en større andel af de erfarne lærere, som oplever, at analoge læremidler er med til at skabe en god undervisning.

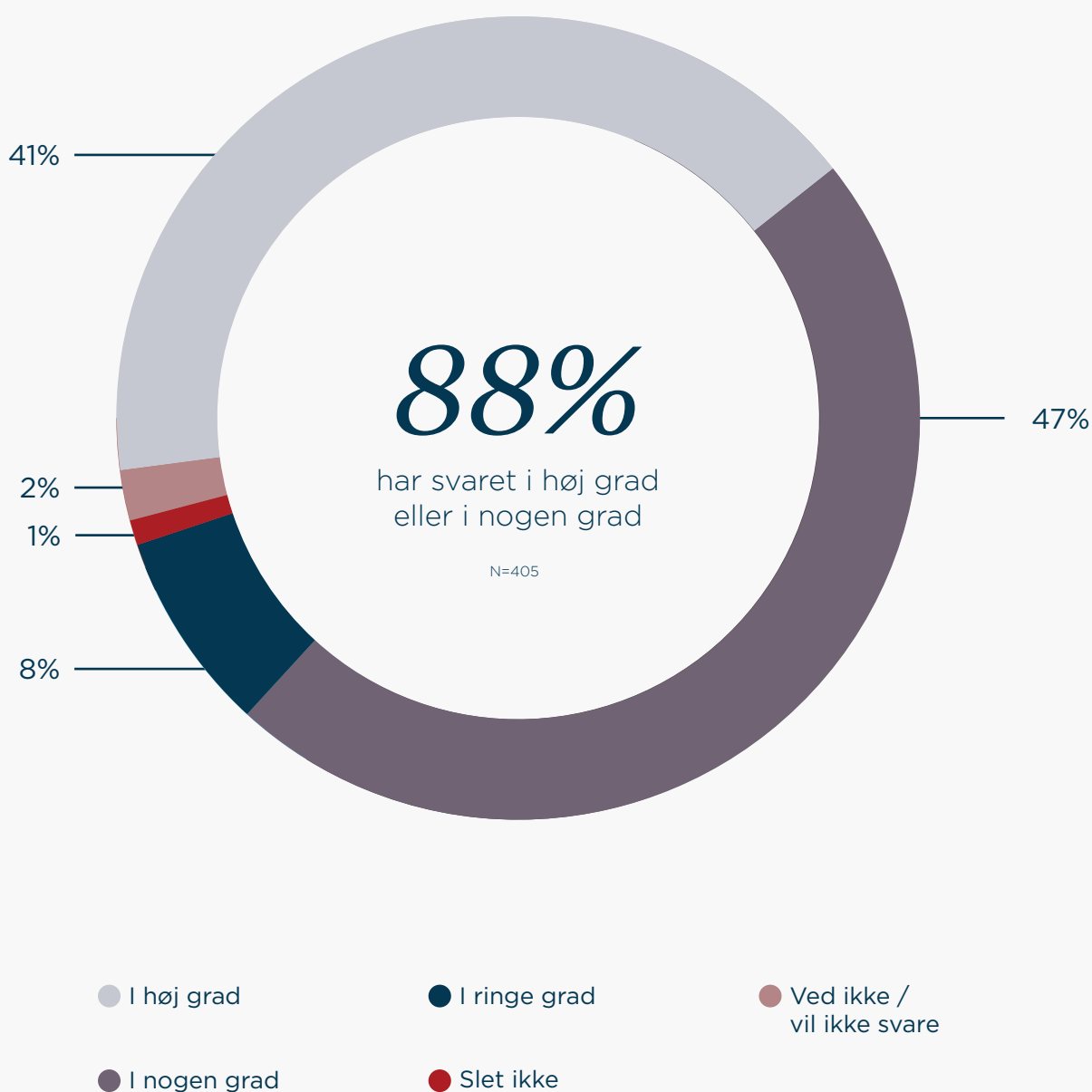
“Jeg er træt af, at man stort set kun kan arbejde digitalt i udskolingen (...) men hvad med forstyrrelserne når man anvender digitale læremidler?”

LÆRER, 40 ÅR

Der er stor enighed om, at analoge læremidler hjælper med at skabe fordybelse i undervisningen.

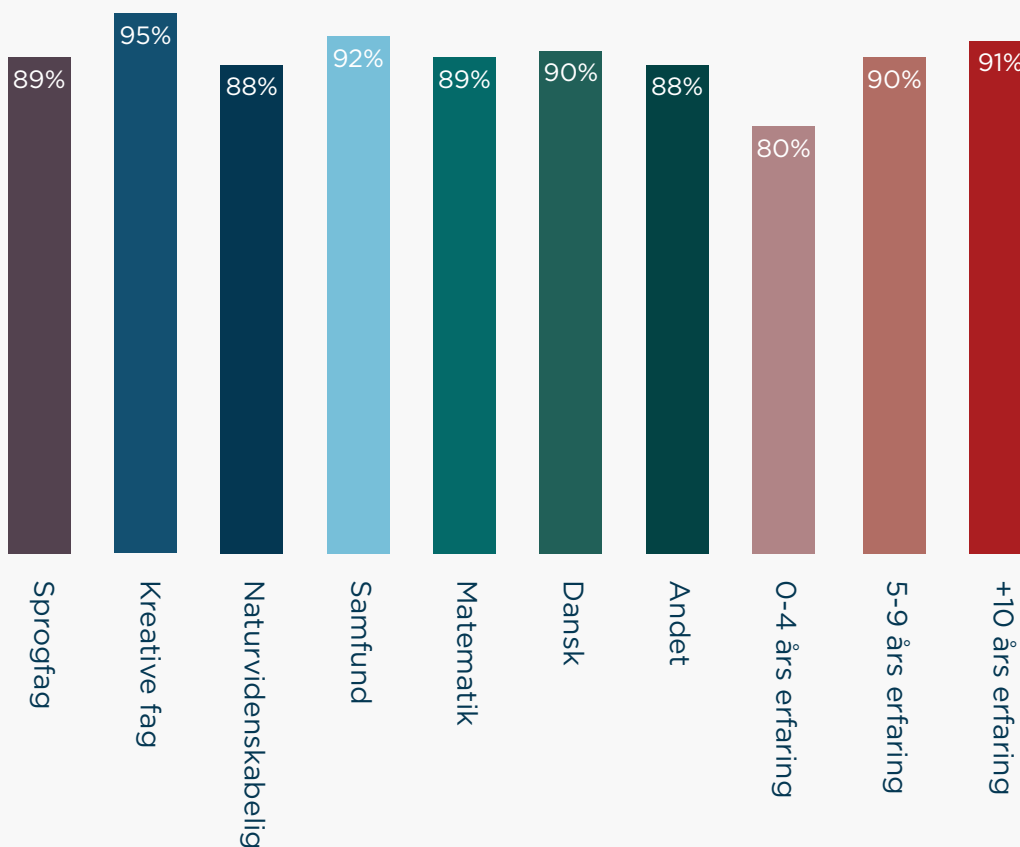
Spørgsmål

I hvor høj grad oplever du, at analoge læremidler er gode til at skabe fordybelse?

På tværs af fag oplever lærerne, at analoge læremidler bidrager til at skabe fordybelse i undervisningen.

På tværs af erfaring oplever lærerne, at analoge læremidler skaber fordybelse. Dog er der en større andel af de erfarne lærere, som oplever, at analoge læremidler skaber fordybelse.

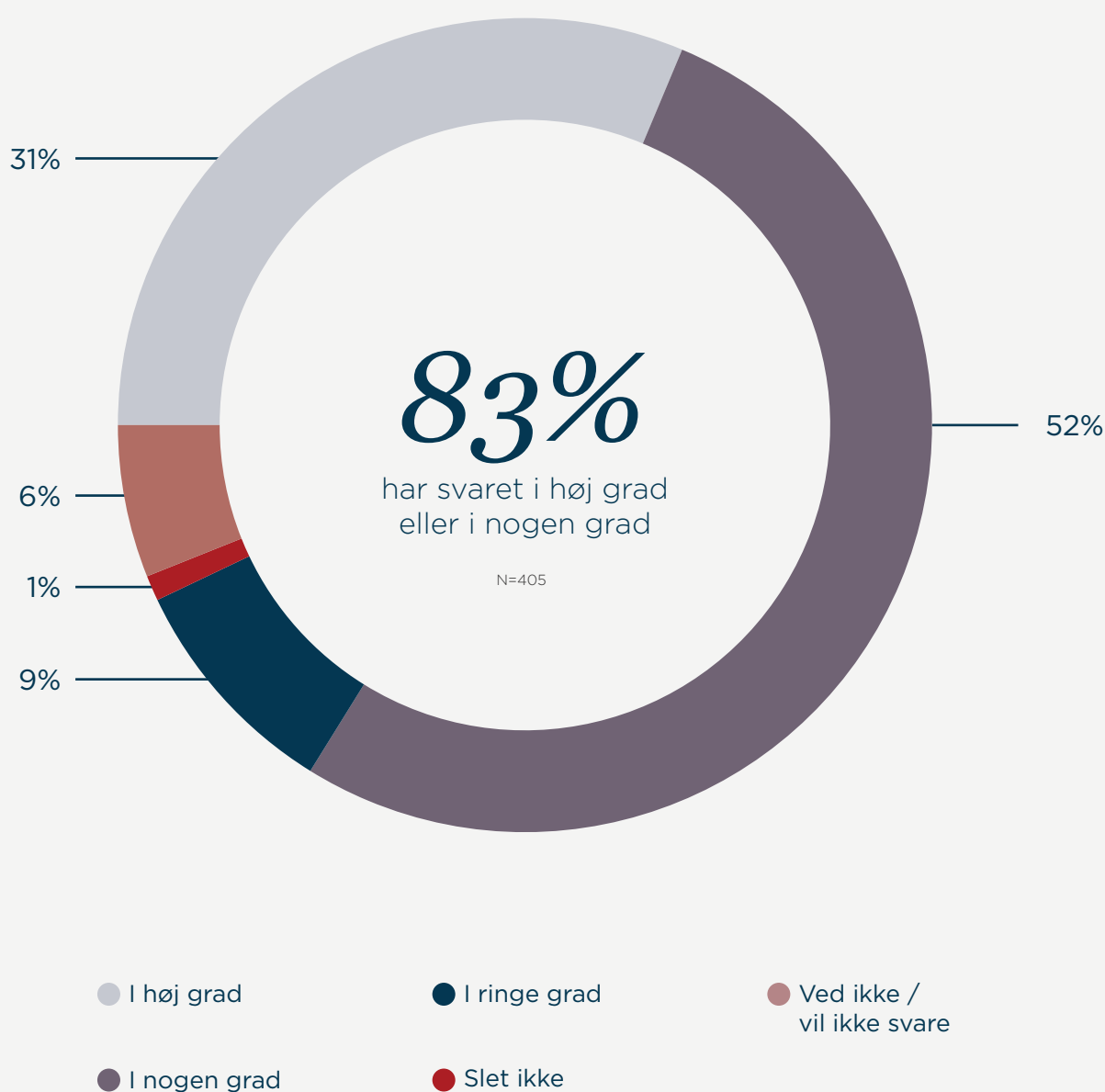
“Børnene forstår simpelthen de digitale ting mere overfladisk og dårligere, så vi har et kæmpe behov for at få bøgerne retur i nye tidssvarende udgaver.”

LÆRER, 51 ÅR

4 ud af 5 lærere oplever, at analoge læremidler er med til at skabe fællesskaber mellem eleverne.

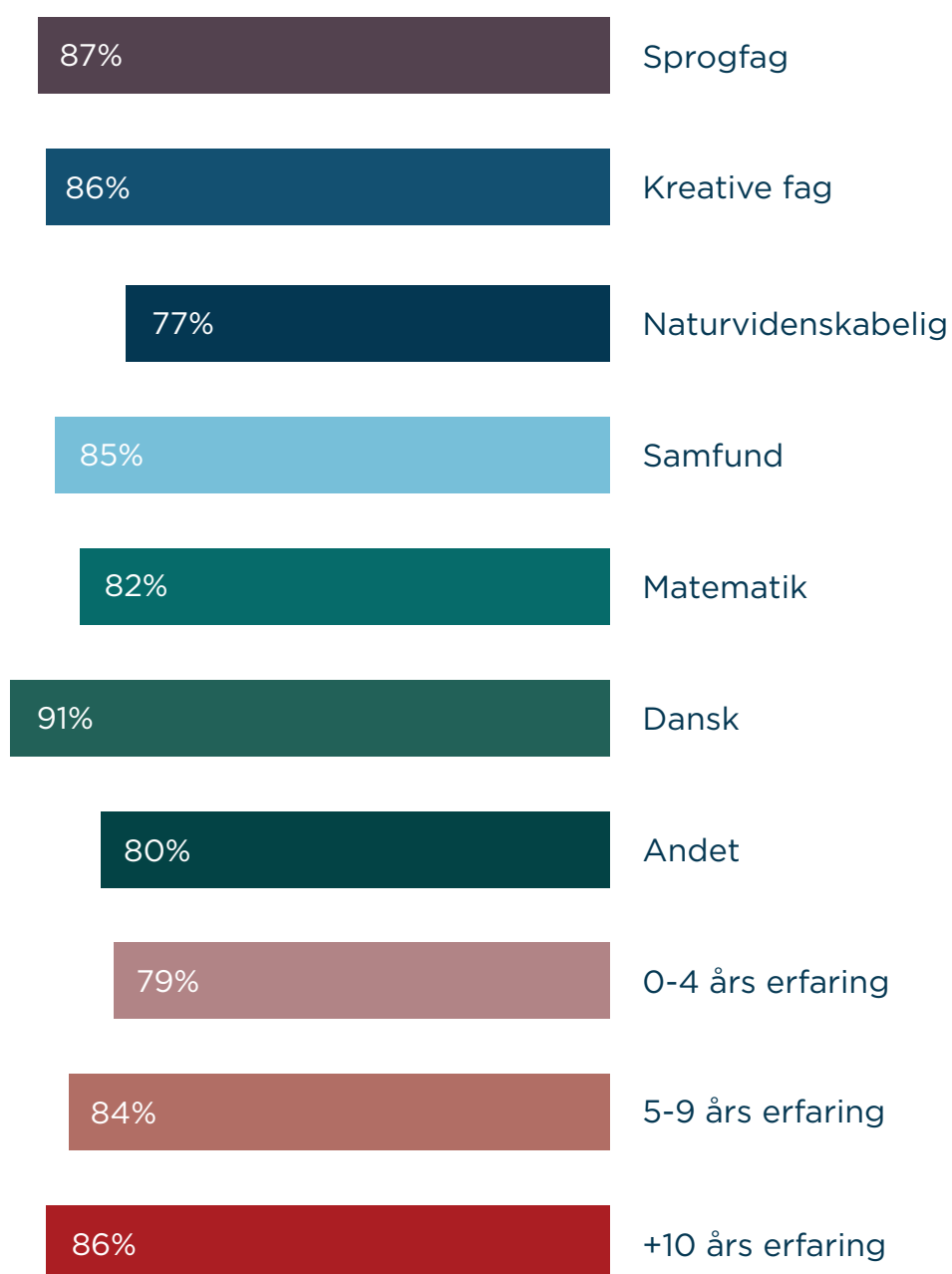
Spørgsmål

I hvor høj grad oplever du, at analoge læremidler er gode til at skabe fællesskaber mellem eleverne?

På tværs af fag oplever lærerne, at analoge læremidler er gode til at skabe fællesskab.

Både nye og erfarne lærere oplever, at analoge læremidler er med til at skabe fællesskab mellem eleverne.

83%

mener, at det er vigtigt, at der er et godt udvalg af analoge læremidler.

80%

mener at, det er vigtigt, at der er et godt udvalg af digitale læremidler.

“

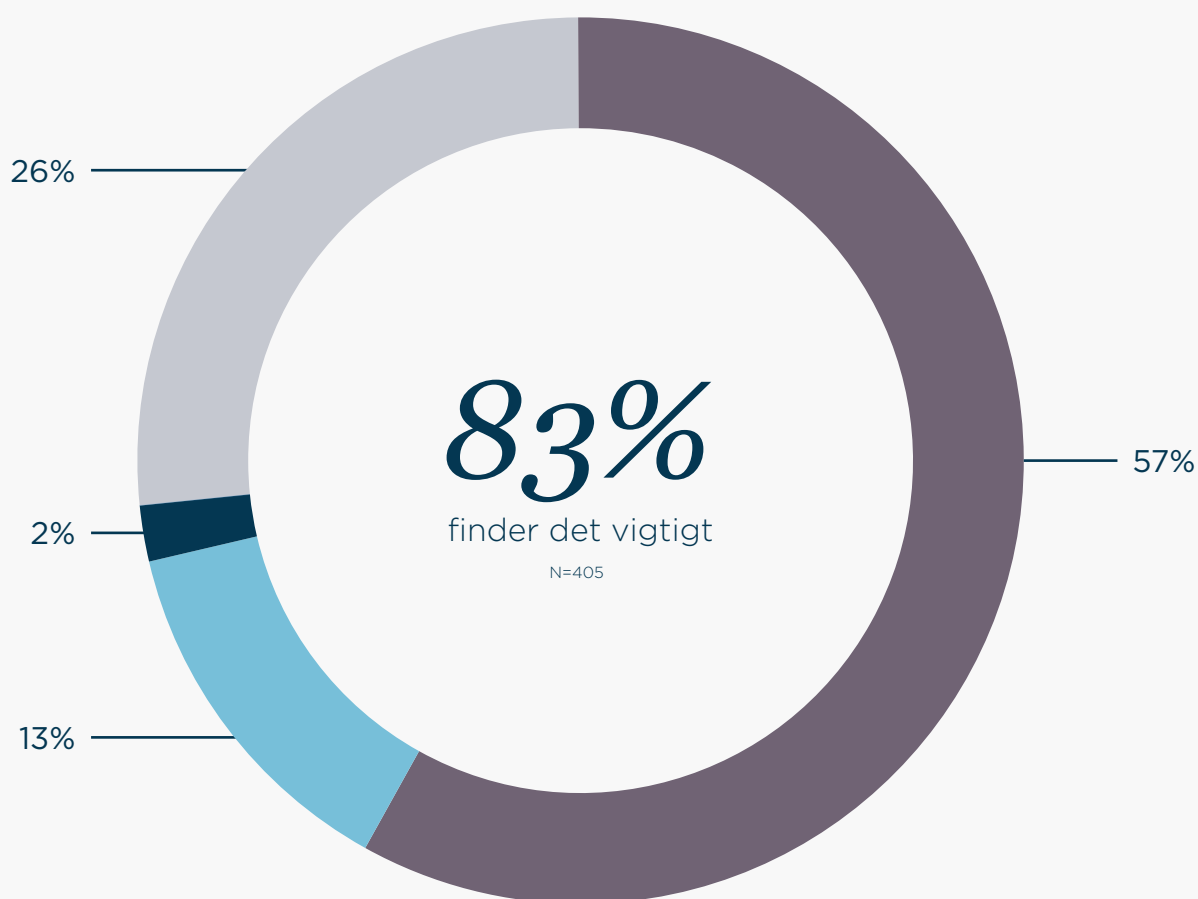
Det er vigtigt, man ikke tænker, at det ene eller det andet er bedst. Det skal være en vekselvirkning mellem de to.

LÆRER, 44 ÅR

Fire ud af fem lærere mener, at det er vigtigt, at der er et godt udvalg af analoge læremidler, for at de som lærere kan skabe gode undervisningsrammer.

Spørgsmål

Hvor vigtigt er det, at der er et godt udvalg af analoge læremidler?

● Meget vigtigt

● Hverken vigtigt eller ikke vigtigt

● Slet ikke vigtigt

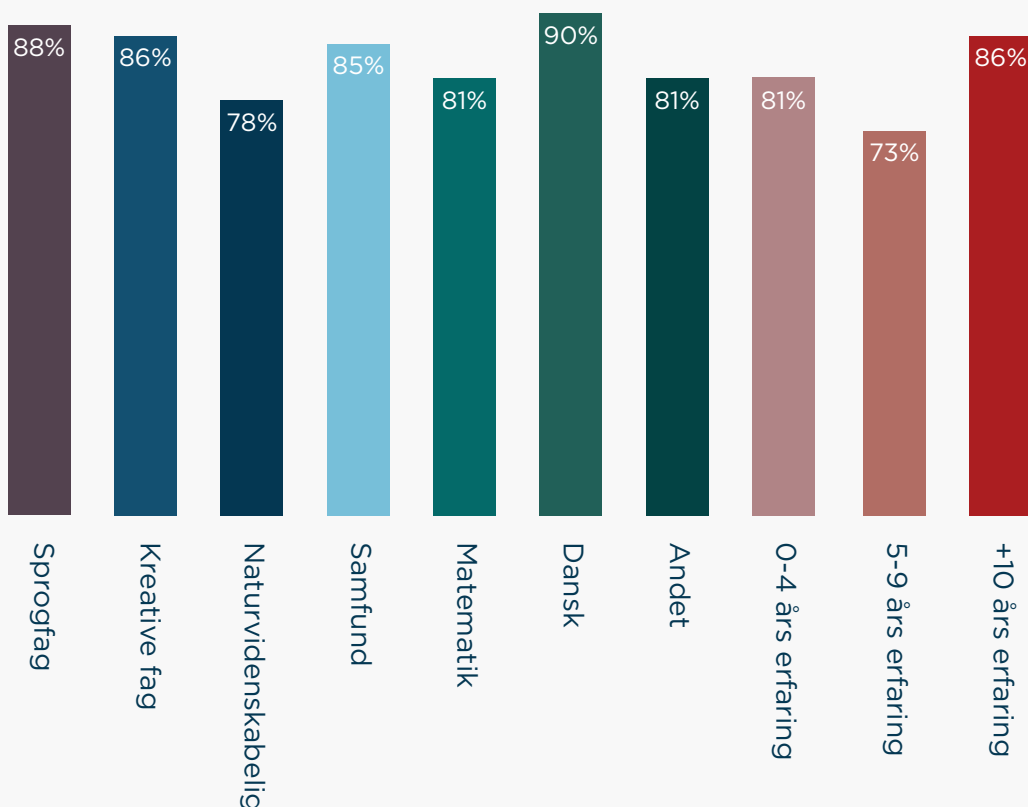
● Vigtigt

● Ikke vigtigt

● Ved ikke / vil ikke svare

Nye såvel som erfarne lærere finder det vigtigt, at de har et godt udvalg af analoge læremidler.

På tværs af fag mener lærerne, at det er vigtigt, at der er et godt udvalg af analoge læremidler.

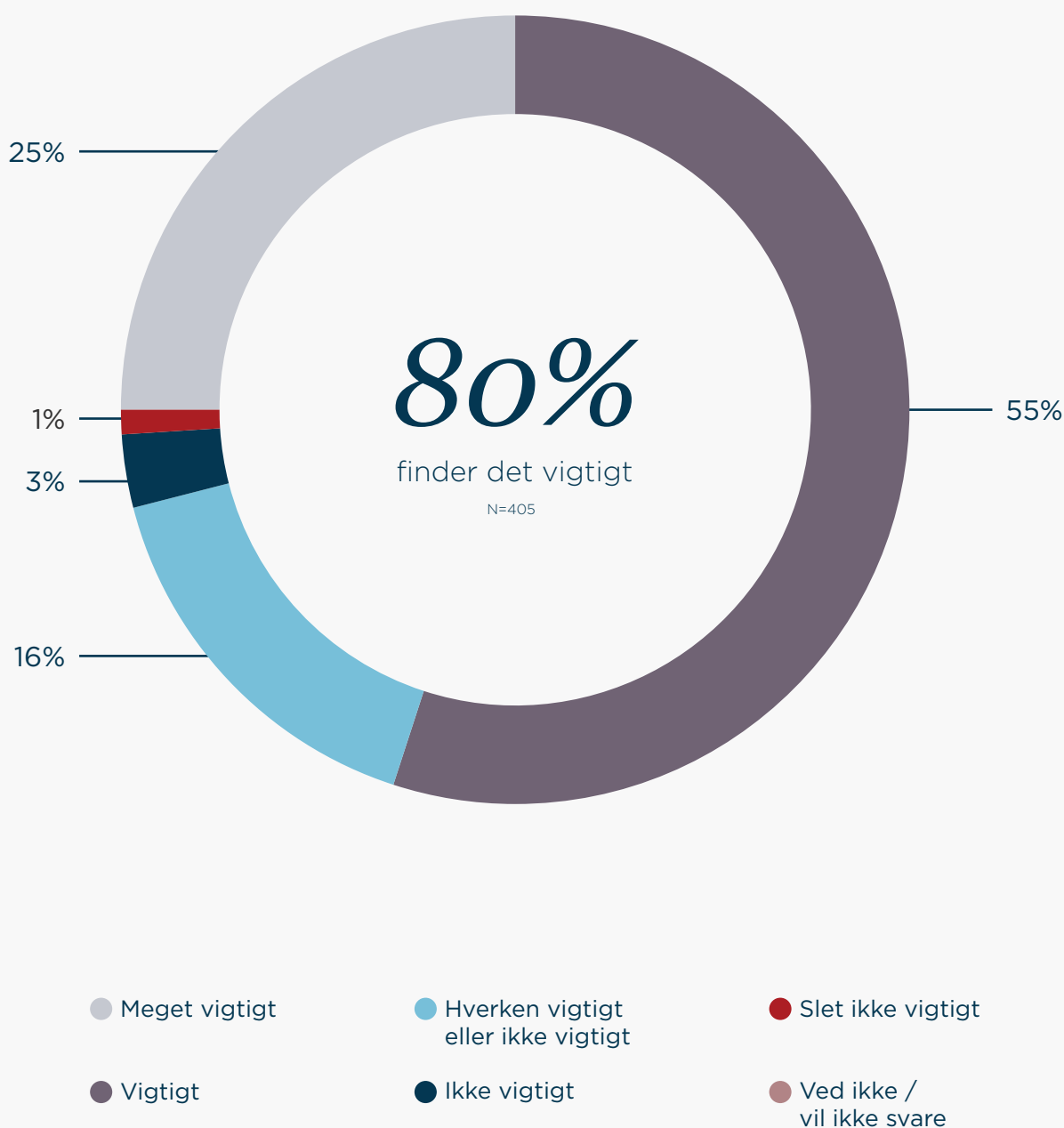
“Mange skoler, f.eks. min, har slet ikke analoge lærebøger længere. Det betyder, at de gamle, gemte eksemplarer, vi har liggende, kan være forældede og derfor ikke synderligt brugbare.”

LÆRER, 29 ÅR

Fire ud af fem lærere finder det vigtigt, at der er et godt udvalg af digitale læremidler, for at de kan skabe rammerne for den gode undervisning.

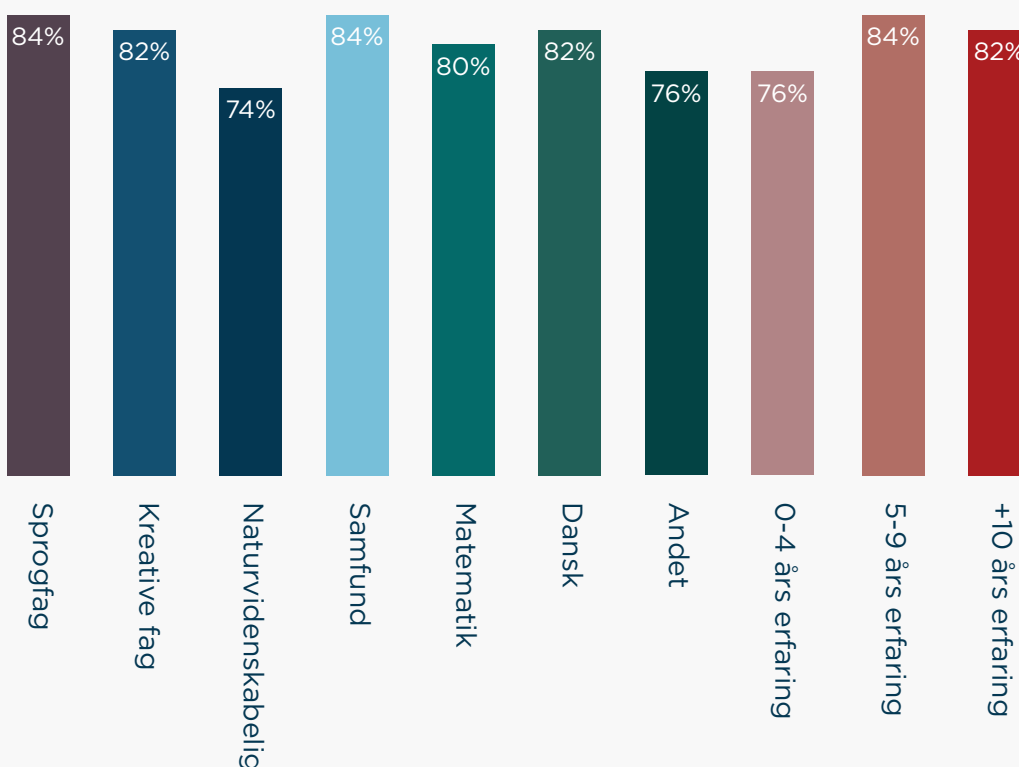
Spørgsmål

Hvor vigtigt er det, at der er et godt udvalg af digitale læremidler?

Både nye og mere erfarne lærere finder det vigtigt, at der er et godt udvalg af digitale læremidler, for at de kan skabe rammerne for den gode undervisning for eleverne.

På tværs af undervisningsfag er lærerne enige om, at et godt udvalg af digitale læremidler er vigtigt.

“I min kommune er det forvaltningen, der afgør, hvilke digitale platform der stilles til rådighed/investeres i. Dette er uden blik for, hvad der ønskes/virker i klasselokalet.”

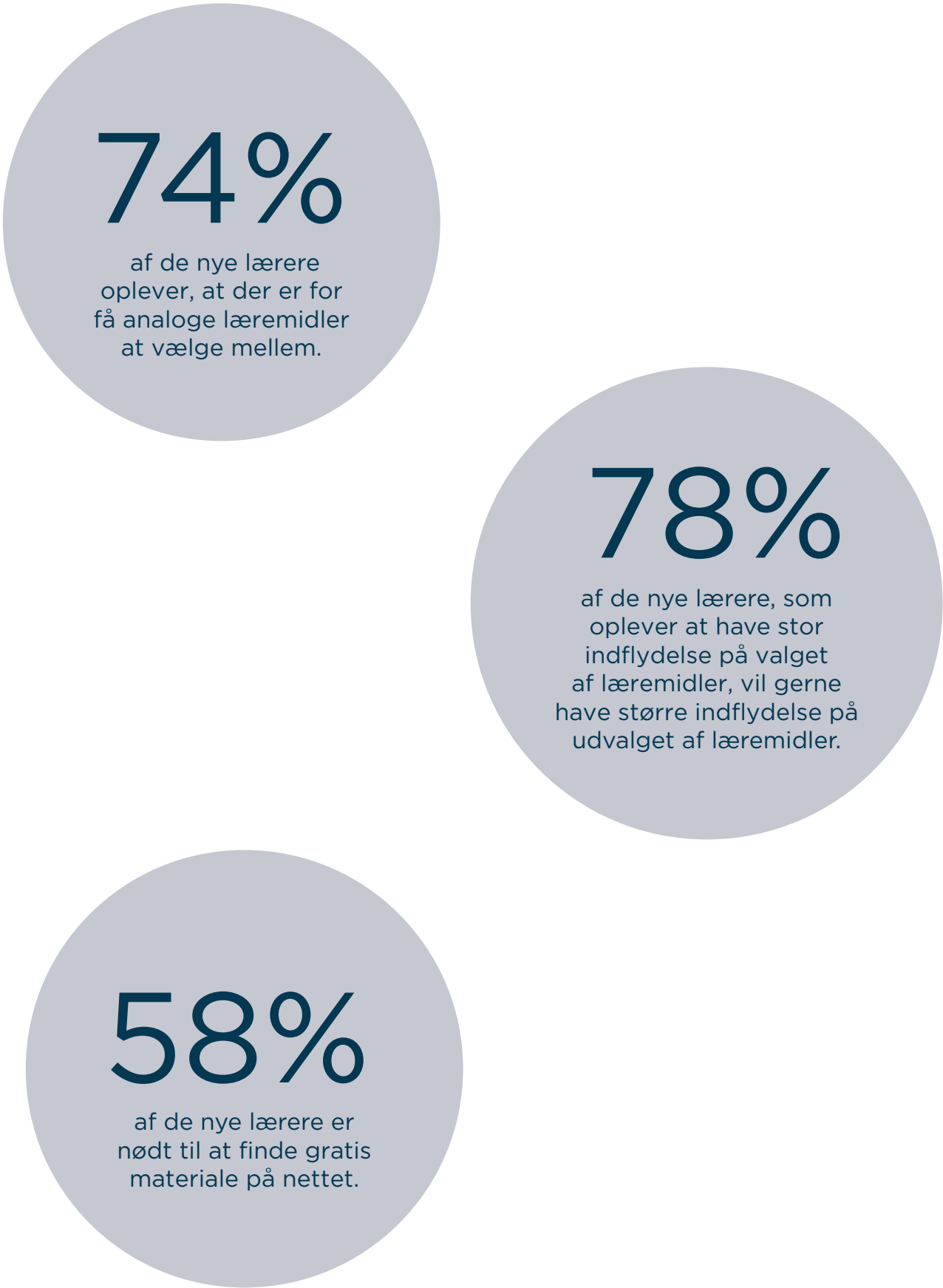
LÆRER, 48 ÅR

Nye lærere (0-4 års erfaring) bruger ofte digitale læremidler, men ønsker et større udvalg af analoge læremidler, som kan skabe bedre undervisning.

81

81% af nye lærere
finder det vigtigt, at
der er et godt udvalg
af analoge læremidler.

%

74%

af de nye lærere oplever, at der er for få analoge læremidler at vælge mellem.

78%

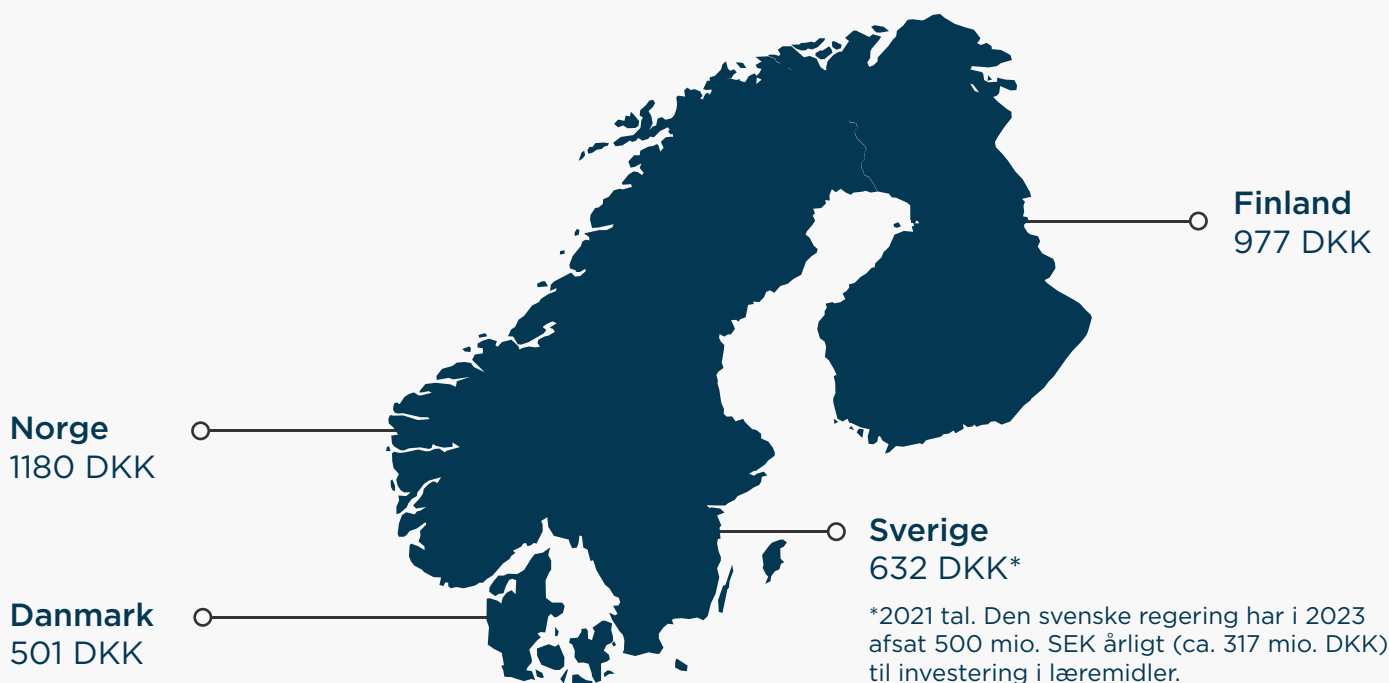
af de nye lærere, som oplever at have stor indflydelse på valget af læremidler, vil gerne have større indflydelse på udvalget af læremidler.

58%

af de nye lærere er nødt til at finde gratis materiale på nettet.

Investering i læremidler i Norden

Årlige udgifter til læremidler
pr. elev i grundskolen

| Alle tal er fra 2021. Alle tal er omregnet til DKK ud fra valutakurserne i januar 2021.¹

FAKTA

Salget af trykte lærebøger er faldet med 10% fra 2021-2022.²

Danske skoleelever får i gennemsnit 500 fotokopier med hjem om året.³

Kun 0,7% af kommunernes budgetter til skoleområdet bruges på indkøb af læremidler.⁴

18,8% af lærerne i folkeskolen har ikke en læreruddannelse. I Københavns Kommune gælder det 29% af lærerne.⁵

Hver 8. elev opnåede i 2023 ikke karakteren 02 eller derover i dansk og matematik ved folkeskolens afgangsprøve.⁶

UNDERSØGELSE BLANDT DANSKE LÆRERE:
**OPLEVELSE AF DIGITALE OG ANALOG
LÆREMIDLER I FOLKESKOLEN**

DECEMBER 2023

*Data er indsamlet af Norstat på vegne
af Danske Undervisningsforlag*